

سیداحمد کاظمی

کارشناس حقوق بین الملل

پس از مخالفت تعدادی از کشورهای ترک تبار آسیای مرکزی با طرح چند ساله دولت آنکارا برای شناسایی بخش ترک نشین قبرس یا جمهوری خود خوانده قبرس شمالی به پایتختی لفسکا، خبرها حاکی از درخواست رجب طیب اردوغان رئیس جمهور ترکیه از الهام علی اف برای شناسایی سریع بخش ترک نشین قبرس به عنوان یک کشور است. این درخواست به دلایل مختلف جمهوری آذربایجان رادر وضعیت دشواری قرار داده است. در این خصوص پنج نکته تبیینی قابل طرح است؛ نکته اول، جمهوری آذربایجان پس از جنگ دوم قراباغ به یکی از شبه استان های ترکیه تبدیل شده است. چندی پیش اردوغان یکبار یادآوری کرد که در جنگ دوم قراباغ، ترکیه نقش اصلی را داشته است بدون اینکه اشاره به نام یا نقش باکو داشته باشد. ترکیه برای این نقش مورد تمجید خود، فهرستی نامحدود از فاکتورها و خواسته ها از باکو دارد که تعداد زیادی از آنها را تاکنون نقد کرده است و اکنون موعد فاکتور شناسایی جمهوری خود خوانده قبرس شمالی فرا رسیده است. نکته دوم، اردوغان پس از تعهد صریح کشورهای عضو سازمان باصطلاح ترک در نشست سران اتحادیه اروپا و آسیای مرکزی در سمرقند در ۴ آوریل برای مخالفت با شناسایی قبرس شمالی و تاکید آنها بر احترام به قطعنامه های شورای امنیت از جمله قطعنامه های ۵۴۱ و ۵۵۰ در خصوص قبرس که ترکیه را نیروی اشغالگر در این جزیره معرفی می کند، در موقعیت سیاسی دشواری قرار گرفته است. وی که با اعتراضات بی سابقه در یک ماه اخیر مواجه است، نیاز به ترمیم این شکست در خصوص مساله قبرس دارد، چراکه قزاقستان، ترکمنستان و ازبکستان با این تصمیم خود در نشست سمرقند با اتحادیه اروپا، پاسخ محکمی به توهم جهان ترک و ریاست اردوغان به این امپراتوری خیالی دادند نکته سوم، الهام علی اف در سال های گذشته نشان داده است که در اجابت خواسته های زیاد خواهانه محور رژیم صهیونیستی و ترکیه هیچ محدودیتی برای خود قائل نیست و اساسا با رویکرد پیمانکاری و اجاره بخشی از حاکمیت، منافع مردم جمهوری آذربایجان در تعاملات منطقه ای و بین المللی مدت هاست که مفقود شده است، اما در خصوص بحث شناسایی قبرس شمالی، دولت باکو به چهار دلیل با چالش های جدی مواجه است. مساله قبرس به دلایل مختلف تاریخی و ژئوپلیتیکی خط قرمز انگلیس محسوب می شود که در باکو به عنوان ارباب اربابان شناخته می شود. باکو نمی تواند خارج از اراده لندن در این خصوص قدم بردارد. هرگونه شناسایی جمهوری خود خوانده قبرس شمالی یا قبرس ترک نشین، ولو به شکل دفاتکوبیا بوده، نقض قطعنامه های شورای امنیت و قواعد آمره حقوق بین الملل محسوب می شود. نکته چهارم، ریشه تمامی اینگونه چالش های در جمهوری آذربایجان به مساله جعل هویت بر می گردد. پس از وی کارآمدن الهام علی اف، موضوع آذربایجان گرایی یا آذربایجان چولوک که توسط حیدر علی اف پایه گذاری و وارد قانون اساسی شده بود، کنار گذاشته شد و سیاست ترک گرایی یا ترک چولوک در راستای فتنه های بان تورانیستی انگلیس و ترکیه در اولویت قرار گرفت. تقویت سازمان باصطلاح کشورهای ترک زبان از سال ۲۰۲۱ با پول نفت باکو به عنوان یکی از نتایج معامله بزرگ در پروژه جنگ دوم قراباغ، در این راستا صورت گرفت. البته فضای اختناق در جمهوری آذربایجان مانع از آن شده است که شهروندی مطرح کند که با تغییر هویت از آذربایجان چولوک به ترک چولوک، تکلیف این آمران علی اف که گفته بود: من افتخار می کنم که آذربایجانی هستم، چگونه می شود؟ چراکه هویت اصلیل آذربایجانی به عنوان یک هویت نژادی ایرانی، شیعی و بومی هزاران ساله در منطقه هیچ ارتباطی به هویت غیرومی ترکی ندارد. در تاریخ نه چندان دور جمهوری آذربایجان، این موضوع قضاوت خواهد شد که واقعا بر چه مبنایی دولتمردان باکو هویت اصلیل آذربایجانی را در مقابل هویت ترکی آناتولی قربانی و روح هزاران شهید جنگ چالدران را آزار می دهند، چراکه نسل های آینده ممکن است واگذاری ثروت و منابع طبیعی خود به بیگانگان را فراموش کنند یا بیخشند، اما نمی توانند قتل هویت شان را ببخشند. روزگاری در سال ۱۹۷۴ در اوج جنگ سرد، بلنت اچویت نخست وزیر وقت ترکیه با همان قارا و اعلان با اشغال قبرس، محبوب بخشی از مردم ترکیه شد. اردوغان به دنبال چنین محبوبیتی است. البته سیاست های اک بارکی در خصوص بخش ترک نشین قبرس شمالی در بین الحاق گری یا حمایت از استقلال این بخش در نوسان بوده است. اردوغان در سال ۱۴۰۱ بسته کمک مالی در اختیار این بخش گذاشت و همزمان فروگاهه این بخش را ترکیه ای و پروازها به آن را بخشی از پروازهای داخلی اعلام کرد. دولت آنکارا در سال ۱۴۰۰، با نقض قطعنامه های ۱۹۸۴ و ۱۹۹۲ شورای امنیتو خط سبز سازمان ملل، ۳٫۵ کیلومتر مربع از منطقه واروشا در خط تماس را از نظامی به غیرنظامی تبدیل کرد که به ابتکار انگلیس، با محکومیت شورای امنیت مواجه شد. تلاش اردوغان برای شناسایی جمهوری خود خوانده قبرس شمالی نیز در ادامه این روند است. این در شرایطی است که با گذشت پنج دهه، اوضاع و احوال در قبرس و همچنین نگاه مردم ترکیه به این موضوع دگرگون شده است. نظرسنجی ها از جمله توسط گالوپ نشان می دهد که به ویژه پس از دوران رفوف دنکاش در قبرس شمالی، مردم این بخش جزیره، روز به روز بیشتر تمایل به اتحاد با بخش یونانی نشین دارند تا از مزایای عضویت در اتحادیه اروپا بهره مند شوند. بخش یونانی نشین قبرس که به عنوان نماینده کل جزیره از سوی جامعه جهانی شناسایی شده از ۲۰۰۴ عضو رسمی اتحادیه اروپا شده است. با تشدید فقر و بحران اقتصادی در قبرس ترک نشین و تشدید اقدامات آنکارا برای واگرایی دوبخش جزیره، مردم این بخش هر چه بیشتر خود را گروگان سیاست های پان ترکیستی می دانند؛ به همین دلیل نه در خواستی در این خصوص دارند و نه از شناسایی احتمالی توسط کشوری استقبال می کنند.

مهدی ذاکریان در گفت وگو با «آرمان ملی»:

ترامپ ایران را در وضعیت پاسخ

«بله» یا «خیر» قرار داده است

هیچ تناقض و تعارض در کاخ سفید درباره ایران وجود ندارد

خطای ایران در بحران اوکراین باعث دوری اروپا از ایران شد

آرمان ملی- احسان انصاری؛ ترامپ در روزهای آینده به خاورمیانه و سه کشور عربستان، قطر و امارات متحده عربی سفر خواهد کرد. این در حالی است که گمانه زنی های زیادی درباره این سفر و همچنین تأثیر آن بر روند مذاکرات هسته ای به وجود آمده است. براساس اخبار منتشر شده دور چهارم مذاکرات ایران و آمریکا روز یکشنبه در عمان برگزار خواهد شد. این در حالی است که این احتمال وجود دارد که این دور از مذاکرات نیز به دلیل سفر ترامپ به خاورمیانه به تعویق بیفتد. در صورتی که این اتفاق رخ بدهد چشم انداز مذاکرات دوباره در هاله ای از ابهام قرار خواهد گرفت. «آرمان ملی» برای تحلیل و بررسی این مسائل با دکتر مهدی ذاکریان تحلیلگر روابط بین الملل گفت وگو کرده است. ذاکریان معتقد است: «زمانی که ترامپ به صراحت عنوان می کند که به توافق با ایران خوشبین است به

سفر ترامپ به خاورمیانه چه تأثیری برای روند مذاکرات ایران و آمریکا خواهد گذاشت؟

روند مذاکرات و معادلات منطقه در نهایت به سمتی خواهد رفت که مورد نظر ترامپ است. برای ترامپ بقا، امنیت و گسترش نفوذ اسرائیل در منطقه حائز اهمیت است. ترامپ به دنبال اهداف خود در خاورمیانه است و تلاش می کند به صورت گام به گام به اهداف خود دست پیدا کند. سفر به خاورمیانه نیز جزئی از اولویت های مهم ترامپ بوده که در روزهای آینده این اتفاق رخ خواهد داد. ترامپ به عربستان، قطر و امارات سفر خواهد کرد که در تعارض عملی با اسرائیل قرار ندارند. ممکن است این کشورها با رویکرد اسرائیل در منطقه موافق نباشند اما در تخصم با آن نیز قرار ندارند. ترامپ همچنین در این سفر به دنبال تقویت اقتصادی اسرائیل نیز خواهد بود. در مورد مذاکرات نیز باید عنوان کرد که زمانی که ترامپ به صراحت عنوان می کند که به توافق با ایران خوشبین است به معنای این است که گزینه را برای طرف مقابل به بله و خیر تبدیل کرده است. پاسخ منفی به این سوال دو گزینه ای نیز به معنای دیگری است و ترامپ به صراحت عنوان کرده در صورتی که مذاکراتی صورت نگیرد به ایران حمله خواهد کرد. البته ترامپ در عین حال عنوان کرده در صورتی که ایران گزینه «بله» یا مذاکره را انتخاب کند حاضر است امتیازاتی به ایران بدهد. تعویقی که در روند مذاکرات پیش آمده نیز موقتی است و دائمی نیست. در صورتی که این تعویق به وضعیت دائمی تغییر وضعیت بدهد در واقع ایران گزینه «خیر» را انتخاب کرده که با واکنش نظامی آمریکا مواجه خواهد شد. در شرایط کنونی ایران و آمریکاتمایل ندارند که وارد تنش نظامی شوند؛ هر چند اسرائیل بی تمایل به این اتفاق نیست. نکته مهمی که در این زمینه وجود دارد این است که تا زمانی که ما سیاست خارجی خود را تغییر ندهیم گره های پیچیده بین المللی برای ایران باز نخواهد شد.

آیا پاسخ ایران به آغاز مذاکره با آمریکا نمی تواند زمینه ساز تغییر سیاست خارجی ایران قلمداد شود؟

به هر حال این می تواند نقطه آغازی برای تغییر باشد اما کافی نیست. آمریکا عنوان کرده که در صورتی که ایران وارد مذاکره شود حاضر است برخی گره های پیچیده را برای ایران باز کند. نکته دیگر اینکه ترامپ به خوبی ادله حقوقی و تبلیغاتی برای برخورد سخت با ایران را آماده کرده است. در چنین شرایطی آمریکا به تنهایی هزینه این برخورد سخت را

آمریکا عنوان کرده که در صورتی که ایران وارد مذاکره شود حاضر است برخی گره های پیچیده را برای ایران باز کند. نکته دیگر اینکه ترامپ به خوبی ادله حقوقی و تبلیغاتی برای برخورد سخت با ایران را آماده کرده است

یک نماینده سابق مجلس درباره نشست دور چهارم ایران و آمریکا اظهار داشت: مذاکرات ایران و آمریکا هرچه جلوتر رود سخت تر می شود چون روش آمریکایی ها این است که طرف مقابل شان را از طریق اظهارنظرهای متفاوت در مسیر مذاکره بیاورند. به این معنا که مقامات آمریکایی با اتخاذ مواضعی مبه هم، دوپهلو و بعضا متناض تلاش می کنند طرف مقابل را گیج و سردرگم کنند. محمد جواد جمالی نوینگانی گفت: بارها در این مدت دیدیم که اظهارات آقای رویو وزیر خارجه آمریکا با ویتکاف نماینده آمریکا در مذاکرات متفاوت بوده است. حتی شخص ویتکاف درباره انتظارات آمریکا از مذاکره با ایران چندین شکل صحبت کرده است. ترامپ که خیلی مواضع سینوسی دارد. مقامات امنیتی و وزارت فاع

آمریکا تهدید آمیز حرف می زنند. وقتی همه اینها رکنار هم می گذاریم، به نظر می رسد این یک ترند مذاکراتی است تا هیات مذاکراتی ایران را مقابل سوالات و ابهامات متعدد قرار دهند و از این طریق یک قدرت چانه زنی بالاتری را به دست آورند. این تحلیلگر مسائل سیاست خارجی با اشاره به تند شدن لحن فرانسوی ها درباره فعالیت هسته ای ایران یادآور شد: یک تقسیم کاری بین کشورهای غربی انجام شده است. فرانسه امروز مشابه

معنای این است که گزینه را برای طرف مقابل به بله و خیر تبدیل کرده است. پاسخ منفی به این سوال دو گزینه ای نیز به معنای دیگری است و ترامپ به صراحت عنوان کرده در صورتی که مذاکراتی صورت نگیرد به ایران حمله خواهد کرد. البته ترامپ در عین حال عنوان کرده در صورتی که ایران گزینه «بله» یا مذاکره را انتخاب کند حاضر است امتیازاتی به ایران بدهد. تعویقی که در روند مذاکرات پیش آمده نیز موقتی است و دائمی نیست. در صورتی که این تعویق به وضعیت دائمی تغییر وضعیت بدهد در واقع ایران گزینه «خیر» را انتخاب کرده که با واکنش آمریکا مواجه خواهد شد. در شرایط کنونی ایران و آمریکاتمایل ندارند که وارد تنش نظامی شوند؛ هر چند اسرائیل بی تمایل به این اتفاق نیست.» در ادامه ما حاصل این گفت وگو را می خوانید.

کشور هستند و نه منافع تدروها. در واقع ما هنوز تعریف دقیقی از آنچه در عرصه سیاست خارجی و تقابل و یا مذاکره با آمریکا داریم ارائه نکرده ایم.

کشورهای اروپایی چه نقشی در این ماجرا خواهند داشت؟ ایران چگونه می تواند با توافق با آمریکا تلاش کند کشورهای اروپایی که فعال کردن مکانسیم ماشه را در اختیار دارند با خود همراه کند؟

برخی معتقدند که خطای محاسباتی ایران در اوکراین موجب شد که اروپا از ایران دور شود. ایران باید در بحران اوکراین یک رویکرد مستقل در پیش می گرفت و براساس منشور سازمان ملل متحد تهاجم نظامی یک کشور را به خاک کشور دیگر محکوم می کرد. ایران می توانست مانند عربستان، ترکیه و دیگر کشورهای رابطه حسنه خود را با روسیه حفظ کند. اما برخلاف هنجارهای بین المللی از یک کشور مهاجم به خاک یک کشور حمایت علنی نکرد. در مسأله هسته ای نیز کشورهای اروپایی نسبت به آمریکا به ایران نزدیک تر هستند. نکته دیگر اینکه کشورهای اروپایی نیز با آفت افراط گرایی و راست افراطی مواجه هستند که این آفت در ایران نیز وجود دارد و چالش هایی را برای کشور ایجاد کرده است. این وضعیت درباره تورریسم نیز وجود دارد که هم ایران و هم کشورهای اروپایی با آن مواجه هستند. در چنین شرایطی ایران می توانست در این زمینه با کشورهای اروپایی همفکری و همراهی کند. از سوی دیگر پالس هایی از سوی کشورهای اروپایی صادر می شود که ایران آنها را جدی نمی گیرد. این پالس ها نیازمند گفت وگو و هم اندیشی اندیشمندان ایرانی و اروپایی است. به عنوان مثال اظهارات مکرون رئیس جمهور فرانسه مبنی بر اینکه دنبال این هستیم که دولت مستقل فلسطین را به رسمیت بشناسیم، در نظام بین الملل یک نقطه عطف به شمار می رود که ایران به آنها توجهی نمی کند. در ماجرای ایجاد تعرفه ها توسط ترامپ نیز کشورهای اروپایی از آمریکا فاصله گرفتند. در چنین شرایطی ایران می تواند ابتکار عمل را به دست بگیرد و با ارسال پالس های مثبت اقتصادی زمینه را برای سرمایه گذاران بزرگ اروپایی در ایران به وجود بیاورد. این در حالی است که کسی به این مسائل توجه نمی کند و اغلب فرصت ها از بین می رود. واقعیت این است که مادر سال های گذشته همواره از فرصت ها را از دست داده ایم و نه تنها از آنها استفاده نکرده و بلکه در اغلب موارد آنها را به تهدید تبدیل کرده ایم.

اگر آمریکا در مذاکره با ایران به خواسته های خود نرسد. ایران را کنشوری برخلاف هنجارهای بین المللی معرفی کرده و کشورهای اروپایی، عربستان و حتی روسیه و ترکیه را نیز وارد این ماجرا خواهد کرد

ثابت بمانند. آنها در مذاکرات پیش می روند اما اگر به مانی خوردند برمی گردند و از مسیر دیگری سعی می کنند تقاضاهای شان را جلو ببرند. جمالی با اشاره به تند تر شدن مواضع مخالفان مذاکرات ایران و آمریکا عنوان کرد: مذاکره موافقان و مخالفانی در داخل ایران و آمریکا دارد. اگر هیات مذاکراتی ما بتواند از همین فشار مخالفان مذاکره اهرم فشاری برای گرفتن امتیازات بیشتر از طرف آمریکایی بسازد، حداکثر خلاقت این هیات را می رساند چون نظام تصمیم خود را برای مکانیزم ماشه و ابهام آفرینی درباره صلح آمیز بودن برنامه هسته ای ایران را مطرح می کنند. وی ادامه داد: هرچه مذاکرات جلوتر برود بحث ها و گفت وگوهای سخت تر با آمریکایی ها خواهیم داشت چون اصلا معلوم نیست آمریکایی ها روی یک اصولی

رهبر انقلاب: در دیدار هزاران تن از کارگران مطرح کردند:

کارگر سرمایه اصلی برای تحقق شعار سال است

ادامه از صفحه ۱۲ حضرت آیت...! خامنه ای وظیفه دیگر در قبال جامعه کارگری را مهارت افزایی خواندند و افزودند: برای مهارت آموزی کارگران، در سازمان فنی و حرفه ای و آموزشگاه های آن زمینه بسیار خوبی وجود دارد. البته در کنار این آموزشگاهها، شرکت های بزرگ هم می توانند در حاشیه کار خود مجموعه ها و دوره هایی برای افزایش مهارت های کارگران ایجاد کنند. رهبر انقلاب با اشاره به تأکیدات مکرر بر مصرف تولیدات داخلی به عنوان حمایتی مهم از کارگران، گفتند: البته برخی در این زمینه درست عمل نکردند اما تا جایی که به آن عمل شد برای کشور مفید بود چرا که خرید جنس تولید داخل کمک به کارگر و سرمایه گذار ایرانی است اما خرید نوع خارجی آن در واقع کمک به کارگر و سرمایه گذار خارجی و خلاف انصاف و انسانیت است. حضرت آیت...! خامنه ای با اشاره به کیفیت بسیار خوب برخی کالاهای داخلی افزودند: این را به فرهنگ رائج تبدیل کنیم که ایرانی کالای ایرانی مصرف کند مگر در کالایی که تولید داخل ندارد. ایشان با انتقاد از مکاتبه یکی از دستگاہها مبنی بر رفع ممنوعیت واردات کالاهای دارای تولید داخل، باز کردن راه واردات را انتخابی آسان اما به ضرر کشور و جامعه کارگری خواندند و گفتند: حتی اگر کالایی در داخل کیفیت خوبی ندارد سعی کنید که کیفیت آن را بالا ببرید همچنان که چند سال قبل در پاسخ به کسانی که به کیفیت خودروهای داخلی اعتراض داشتند گفتیم جوان ایرانی که با وجود محاصره علمی و اقتصادی، می تواند موشک و محصولی تولید کند که دشمن بگوید به احترام این کار تمام قد می ایستم، بنابراین او می تواند خودرویی نیز با کیفیت بهتر و مصرف کمتر تولید کند. رهبر انقلاب یکی از کارهای مهم به نفع کارگران و کارفرمایان را که نیازمند برنامه ریزی جامع و کامل مسئولان است، شریک کردن کارگر در سود حاصل از تولید دانستند و افزودند: اینکه کارگر احساس کند در سود کالا شریک است، باعث افزایش انگیزه و ارتقاء کیفیت و اتقان کار و ماندگاری آن واحد تولیدی برای سالیان طولانی خواهد شد. حضرت آیت...! خامنه ای، تأمین مسکن کارگران از طریق تعاونی های مسکن و یا ایجاد خانه های سازمانی در اطراف واحدهای تولیدی را مورد تأکید قرار دادند و در بیان نکته ای دیگر با اشاره به مسئله «فرهنگ محیط کار» افزودند: در فلسفه مارکسیستی، محیط کار و زندگی، محیط تضاد و دشمنی است و کارگر باید با صاحب کارخانه دشمن باشد که با این فکر غلط سالیهای طولانی خود و دنیا را معطل کردند اما اسلام، محیط کار و زندگی را محیط اثتلاف و همکاری و هم افزایی می داند بنابراین در محیط کار هر دو طرف باید مصیمانه به پیشرفت کار کمک کنند. ایشان صحبت درباره کارگر را منحصر به کارگران صنعتی ندانستند و افزودند: همه کارگران همچون کارگران ساختمانی، مزرعه ای، میادین میوه و تره بار و بانوانی که در قالب مشاغل خانگی با استفاده از وسایل ارتباطی جدید تولیدات خود را می فروشند، باید از لحاظ تأمین اجتماعی و سایر الزامات برشمرده شده مورد توجه قرار بگیرند. حضرت آیت...! خامنه ای در بخش پایانی سخنانشان با اشاره به سیاست های مفرضانه ای که در پی به فراموشی سپردن مساله فلسطین است، تأکید کردند: ملت های مسلمان نباید اجازه دهند که با شایعات گوناگون و به میان آمدن حرف های بی ربط و بی معنی، افکار عمومی از مسئله فلسطین و غزه و جنایات رژیم صهیونیستی جدا شود. ایشان ایستادگی دنیا در مقابل رژیم صهیونیستی و حامیان آن را ضروری خواندند و گفتند: آمریکا به معنی واقعی از رژیم صهیونیستی حمایت می کند و اگرچه در عالم سیاست اظهاراتی می شود که ممکن است برداشت های دیگری از آن انجام شود اما واقعیت این است که مردم مظلوم فلسطین و غزه تنها با رژیم صهیونیستی بلکه با آمریکا و انگلیس روبرو هستند و آنها بجای جلوگیری از جنایات و قتل و کشتار، جنایتکار را اینگونه با اسلح و امکانات تقویت و کمک می کنند. رهبر انقلاب با تأکید بر اینکه بعضی شعارها و حرفها و حوادث گذرا نباید باعث فراموشی مساله فلسطین شود، خاطر نشان کردند: به توفیق و به عزت و جلال الهی، فلسطین بر اشغالگران صهیونیست پیروز خواهد شد و جُولان چند روزه جریان باطل پایان خواهد یافت. همچنان که کارهایی که در سوریه می کنند نشانه قوت آنها نیست بلکه نشانه ضعف است و موجب ضعف بیشتر نیز خواهد شد. حضرت آیت...! خامنه ای از امیدواری کردند ملت ایران و ملت های مومن روزی پیروزی فلسطین بر غاصبان آن سرزمین را به چشم خود مشاهده کنند.